

İstanbul İlçe Belediyelerinin Dış İlişkileri

International Relations of İstanbul Township Municipalities

Ömer Faruk GENÇKAYA

*Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, SBF,
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (Fransızca) Bölümü,
faruk.genckaya@marmara.edu.tr
https://orcid.org/0000-0002-5505-3615*

Makale Başvuru Tarihi: 16.12.2018

Makale Kabul Tarihi: 12.01.2019

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Kemal KAYA

*Doktorant, Marmara Üniversitesi, SBE,
Yerel Yönetimler ve Kent Politikaları A.B.D.,
kkaya14@hotmail.com
https://orcid.org/0000-0002-8797-5980*

ÖZET

Günümüzde uluslararası ilişkiler, ulusal olduğu kadar yerel ve bölgesel yönetimlerce de sürdürülmektedir. Bu da yerel diplomasi diye adlandırılmıştır. Yerel yönetimler diğer ülke yerel yönetimleri ile birlikte ortak faaliyetlerde bulunmak amacıyla dış ilişkiler faaliyetlerini yürütmektedir. Belediyeler arasındaki iş birlikleri; eşleştirme, kardeş şehir, ortaklık uygulamaları olarak bilinmektedir. Bu iş birliği şekilleri; Uluslararası ağlar (UCLG (Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler), Eurocities, Sağlıklı Kentler vb.) şeklindeki platformlar, çalışma ziyaretleri (Belediye heyetlerinin karşılıklı ziyaretleri), sınır ötesi iş birlikleri (aynı sınırı paylaşan ülke belediyeleri arasında ortak bir sorunu çözmeye yönelik düzenlemeler-Eurogios), projeler (Belli bir sorunu çözmek için proje bazında ortak çalışmalar yapılması) şeklinde açıklanabilir. Tüm bu tanımlar doğrultusunda, belediyeler, karşılaştıkları sorunlarla ilgili ve kapasitelerini geliştirmek amacıyla, veya uluslararası ortak proje kapsamında farklı bilgilere ve tecrübelere ulaşmak için komşu şehirlerle ortaklıklar kurmuşlardır. Ayrıca, Avrupa Birliği'nin hibe fonlarından yararlanmada iş birliklerinin önemli bir koşul olması, bu konudaki ilginin artmasında etkili olmuştur. Bu çalışma, İstanbul ilçe belediyelerinin özellikle kurumsal kapasite geliştirmeye yönelik dış ilişkilerinin yapısı, boyutları ve elde edilen katkıları değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, kurumsal resmi kaynaklar yanında, yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanan veriler çerçevesinde tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Belediye,
Dış İlişkiler,
Kurumsal Kapasite,

ABSTRACT

Today, international relations are being carried out by local and regional as well as national governments. This is called local diplomacy. Local governments are engaged in external relations activities in order to carry out joint activities with local governments of other countries. Cooperation among municipalities are known as twinnings, sister cities, and partnerships applications. These forms of cooperation can be explained international networks (UCLG, (United Cities and Local Governments)Eurocities, Healthy Cities, etc.), and similar platforms, study visits (Mutual visits of municipal councils), cross-border co-operation (arrangements to solve a common problem between contry municipalities that share the same border-Eurogios), projects (project-based collaborative work to solve a specific problem). In line with all these definitions, the municipalities have established partnerships with neighboring cities to reach different knowledge and experiences within the scope of an international joint project or in order to improve their Furthermore, the fact that the European Union's cooperation in the utilization of grant funds is an important condition has been influential in increasing the interest in this issue. capacities and about the problems they face. This study aims to evaluate the structure, dimensions and outcomes of the external relations of İstanbul township municipalities especially for improve their institutional capacity building. The study was completed within the framework of the data collected through face-to-face interviews method as well as the institutional official resources.

Keywords:

Municipality,
International Relations,
Institutional Capacity,

1. GİRİŞ

Şehirler insanlığın ilk ve en kalıcı sabit yerleşimleri ve tartışmasız en eski diplomatik aktörlerdir. Eski Mezopotamya ve Anadolu kentleri, karşılıklı tanıma ve tüccarlar aracılığıyla düzenli olarak alış veriş yapıyorlardı. Ortaçağ ve Rönesans diplomasisi, özellikle, Hansa Birliği'ne bağlı İtalya ve Kuzey Avrupa'daki şehir devletleri tarafından yönetiliyordu. Bunlar arasındaki yoğun diplomatik rekabet ve etkileşimler Kutsal Roma İmparatorluğu'nun zayıflamasına yol açarken, ticari devrimine ve Atlantik'ten Asya'ya kadarki keşif seferlerine neden olmuştur. Büyük ölçüde, egemen ulus devletlere geçiş olarak adlandırılan 1648 tarihli Vestefalya Antlaşması'ndan sonra diplomasi, Napolyon sonrasında imzalanan 1815 Viyana Diplomatik İlişkiler Konvansiyonu'na kadar bütünüyle karmaşık bir sorun olarak kalmıştır. “Şehir” bakış açısından, ulus-devletler (neredeyse) iki yüzyılı aşkın süredir seçkin diplomatik aktörler olmuştur (Quartz, 2013).

Tarihsel-toplumbilimsel yaklaşım çerçevesinde, şehir ve belediye gibi kavramların benzerlik taşıdığı görülse de, zaman içerisinde bu kavramların kapsam ve içeriğinin değiştiğini söylemek olanaklıdır. Vestefalya Düzeni'nden önce, şehirler, imparatorluklar ve bölgesel devletler kendi kural, kurum ve değerleri ile oluşmuş yapılarıdır (Watson, 1992:151). Tapınak merkezli Sümer şehir devletlerinde, tapınaklar şehirlerarasındaki diplomasi ağını oluştururken, kralların temel görevi şehirlerin su, toprak ve ticarete ilişkin ihtilaflarını çözmektir (Watson, 1992:25). Bugünkü uluslararası yapıları geçmişten ve gelecekteki gelişmeleri de bugünden bağımsız düşünülemez (Hobson, 2002:7-8). Bununla birlikte, günümüz şehirleri en azından değer yargısal olarak geçmişin şehirlerine benzemediği gibi geleceğin küresel aktörü olacak şehirler de tarihsel şehirlere benzemeyecektir (Nijman, 2014).

Çağdaş kapitalizmin ekonomik etkinliklerin mekânsal dağılımı, ancak piyasaların küresel bütünleşmesi ikiliğine dayanır (Sassen, 1991). Dünyanın en büyük 40 bölgesi, dünya nüfusunun yalnızca yüzde 18'ini barındırırken, küresel ekonomik çıktının üçte ikisi ve küresel inovasyonun yüzde 90'ını üretmektedir (Florida, 2018). Küresel kapitalizmin yeni sürücüleri ileri hizmet üreticisi şehirler olmuştur. Bu bağlamda, bazı şehirler ya da şehir bölgeleri küresel ekonomik güç merkezleri oluşturmaktadırlar. Yeni sınıflandırmada, “Küresel Devler”, “Bilgi Başkentleri”, “Asya Çıparları” gibi temel gruplar yanında, İstanbul'un da aralarında bulunduğu bazı şehirleri kapsayan “Gelişmekte Olan Geçitler” yer almaktadır (Trujillo ve Parillo, 2016). Şehirler ya da kentsel alanlar belli ulus devletlerin belirlediği politikaları tarafından açık bir biçimde sınırlanırken, bu şehirler ülkenin diğer bölgelerinden farklı olarak öteki ülkelerin şehirleri ile yoğun bağlantı ve iletişim içerisinde. Bu durum, şehirlerin kendi aralarında oluşturacakları uluslararası ilişkiler ile karşı karşıya oldukları ulusal zorlayıcı koşulların üstesinden gelme girişimlerine yol açmıştır (Nijman, 2014).

Şehirler popülizmin tehlikeli yükselişine karşı bir denge siyasetini oluşturacak, gündelik siyasetin tasarlandığı, tartışıldığı ve yaşandığı mekânlardır. Eşitlik, adalet ve kamu yararı gibi temel soruları gerçekleştirmek için en uygun ortamı sağlar. Bir başka deyişle, şehirler demokratik tartışmaları yeniden sağlamanın mekânlarıdır. 20. yüzyılın ulus devletlerin çağı olduğu ileri sürülürken, 21. yüzyılda şehirlerin öne çıkacağı vurgulanmaktadır. 2016'da dünya nüfusunun yaklaşık %55'i şehirlerde yaşarken, 2030'da bu oranın %60'a çıkacağı belirtilmektedir (BM, 2016). Bir başka deyişle, her üç insandan biri nüfusu 500 bin olan şehirlerde yaşayacaktır. Bu yüzyılın başından bu yana, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, şehirlerde gerçek bir patlama yaşanmaktadır. Küreselleşme ve kentleşme insanlığın geleceğini oluşturan ortak iki gelişmedir (Castells, 1997:224-231). Bu gelişmelerin olumlu olduğu kadar olumsuz sonuçları beklenmektedir. Ekonomik, mali, teknolojik, kültürel gelişmenin merkezleri olacak mega (10 milyon ve üzeri nüfus) ve hiper (20 milyon ve üzeri nüfus) şehirlerde yoksulluk, her türlü çevresel kirlilik, suç oranları ve farklı toplumsal dengesizlikler yaygınlaşacaktır.

Kısaca ekonomik, politik ve kültürel yaşamın giderek uluslararasılaşmaktadır. Hızla değişen küresel ekonomi yerel ekonomiler üzerinde büyük bir etki yapmaktadır. Vatandaşların etkin katılımına artan oranda duyulan gereksinim siyasetin doğasındaki değişikliklerle giderek daha fazla kabul görmektedir. Toplumun tüm alanları arasındaki iletişimin ve etkileşimin doğasını dönüştüren bilgi ya da ağ toplumu gelişmektedir. Bu unsurlar dışında, öteki şehirler ile dayanışma, önemli kişiler ile işbirliği ve kişisel nedenlerin – itibar, sivil toplum, ekonomi ve alış veriş gibi- bu tür süreçlerde etkili olduğu düşünülmektedir.

Tüm bu gelişmeler, küreselleşme sürecinde yerelin önemini artırmıştır (Dursun, 2003:38-40). Küreselleşme dinamiklerinin toplumların, ekonomilerin ve siyasal kurumların yapısında meydana getirdiği çok yönlü ve çok boyutlu değişimler, yerel yönetimleri de sürecin koşulları ve gereksinimleriyle uyumlu yaklaşımlar geliştirmelerini kaçınılmaz hale getirmiştir. Bununla birlikte, küresel kaynaklı sorunlar yerel düzeyde çözümleri zorunlu kılmaktadır. Bir başka deyişle, kentsel yönetim küresel yönetiminin yaşamsal bir düzeyi olarak ortaya çıkmaktadır. Kentsel yönetim merkeziyetçilik yerine adem-i merkeziyetçi bir yaklaşımı gerektirmektedir.

Böylece, yerel refahın gelişmesi, demokrasi, kamu hizmetlerine erişebilirlik, meşruiyet, hesap verebilirlik ve güven unsurlarının etkin bir biçimde uygulanması sağlanabilir. Farklı devlet kurumlarının artan gereksinimlerini ve kapasitelerini ulusal sınırlarının ötesinde genellikle yabancı benzer kurumlar ile işbirliğine girerek karşılamaları, küreselleşme, kentleşme ve adem-i merkezîyetçilik sürecinde bir seçenek olarak görülmektedir (Slaughter, 2009:12). Öte yandan, yerel yönetim birimlerinin mali ve idari kaynak yetersizlikleri, yerel hizmetlere olan taleplerin nitelik ve nicelik olarak artması ve çeşitlenmesi, hizmet sunumunda bilgi ve deneyim paylaşımının etkinliği ve kaliteyi artırması gereksinimi bulunmaktadır (Gül, 2010:231-234). Belediyelerin aynı ya da farklı ülkelerden benzer demografik yapılarla, kültürlerle, sorunlara ya da dinamiklere sahip belediyeler ile arasında kurduğu ortaklıklar söz konusu yerel yönetimler arasında politika alışverişine olanak sağlamaktadır. Özellikle, farklı ülke belediyeleri arasında ortaklıklar sonucunda, uygulayıcı belediyelerin uluslararasılaşma yoluyla yerel politika transferleri gerçekleştirdiği düşünülmektedir (Birch, Wachter ve Keating, 2011).

Çağdaş dünyada şehirler arasındaki toplumsal birlikler ilk olarak I. Dünya Savaşı'ndan sonra Birleşik Krallık, Almanya, Fransa ve İtalya arasında kurulmuştur, ancak II. Dünya Savaşı sonrasında kadar ciddi bir gelişme olmamıştır (Handley, 2006:4). Avrupa devletleri bir yandan eski kolonilerindeki şehirler ile ilişkilerini geliştirirken, öte yandan Avrupa şehirleri arasındaki yakın işbirlikleri ile Avrupa bütünleşmesi kolaylaştırılmıştır. "İkinci nesil" şehir ortaklıkları dönemi olarak bilinen bu gelişmeler 20. yüzyılın ikinci yarısında hızlanmıştır. Berlin Duvarı'nın yıkılmasını izleyen yıllarda Doğu ve Batı Avrupa şehirleri arasında gelişen ilişkiler "üçüncü nesil" ortaklıklar olarak nitelendirilmektedir. Bu süreçte, Avrupa şehirleri daha geniş kapsamlı, jeopolitik ve kalkınma amaçlı roller üstlenmişlerdir (Fishbone, 2015:5). Bu gelişmeler, şehirlerin oluşturduğu ortaklıkların kurumsal bir nitelik kazanmasını birlikte getirmiştir. Avrupa şehirlerinin üye olduğu Eurocities 1990'da oluşturulmuş; Avrupa Konseyi Bölgeler Komitesi 1994'te kurulmuştur. Bu gelişmeler, şehirler arasında proje olanakları sağlama konusunda kolaylıklar sağlamıştır. "Dördüncü nesil" ekonomik hedefli işbirlikleri Avrupa ve Amerika şehirleri yanında, yükselen ekonomiler olarak tanımlanan Hindistan, Brezilya gibi ülkelerin şehirlerini de kapsamaktadır.

Belediyelerin dış ilişkileri, "şehir diplomasisi", "diplomasi", "para-diplomasi", "iç ve dış politika ile ilgili etkinlikler", "hükümetler arası ilişkiler", "federatif diplomasi" ve "kent diplomasisi" terimleri ile anlatılmaktadır (Tavares, 2016). Uluslararası ilişkiler, yerel yönetimlerce de gerçekleştirilmektedir ve bu da "yerel diplomasi" olarak adlandırılmıştır. Belediyelerin uluslararası iş birliği stratejisini açıklamak üzere kullanılan 'dış politika' kavramını içeren yaklaşımlarda 'yerel dış politika' terimi kullanılmaktadır. Yaygın olarak kullanılan diğer bir terim ise, "şehirler diplomasisidir". Şehirler diplomasisi, yerel yönetimleri, kurumlarını ve çıkarlarını temsil etmek amacıyla uluslararası siyasi alandaki aktörlerle temas haline getiren kurum ve süreçlerdir. Şehir diplomasisi altı başlık halinde 'incelenmektedir: güvenlik, kültür, ekonomi, kalkınma, ağ oluşturma (networking) ve temsildir (Pluijm ve Melissen, 2007:3). Şehir diplomasisinin yeniden ortaya çıkması farklı nedenlere dayanmaktadır (Marchetti, 2016). İçerden bakıldığında yerel politikacıların seçimlere yönelik kampanyaları için açık siyasi olanaklar yaratmaktadır. Bununla birlikte, para-diplomasi, nükleer enerjiye karşı şehirlerde olduğu gibi, vatandaşların aktivizminin aşağıdan yukarıya baskısından da kaynaklanabilir. Şehir diplomasisi, Tayvan, Filistin şehirleri veya Katalonya örneklerinde olduğu gibi uluslararası düzeyde tanınma işlevi ile ulusal diplomasi yerine ikame görevi görebilir. Son olarak, para-diplomasi hemşerilerin beklentilerine daha iyi hizmet etmek üzere bir araç olabilir. Örneğin, Amsterdam, Gana, Surinam ve Türkiye'de bu ülkelerden gelen göçmenler nedeni ile daha fazla etkinlikte bulunur.

Zaman içerisinde farklı belediyeler farklı uluslararası ilişkileri türleri geliştirmiştir. Bu ilişkiler daha çok uygulamaya yönelik sorunlara yanıt olarak geliştirilmiştir. Son yıllarda büyük uluslararası düzeyde *belediye derneklerinin* sayısı ve önemi artmıştır. Özel konulara odaklanmış kuruluşlar arasında Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği (IULA) ve Birleşik İller Örgütü (UTO) en önemli uluslararası dernekleridir. Kültürel ilişkilerin, dostluk ve ekonomik ilişkilerin desteklenmesi amacı ile şehir ve ilçelerin uluslararası düzeyde *eşleştirilmesi ve ortaklıklar* belediyeler arası ilişkilerde geleneksel araçlar olarak görülmektedir. Belediye ortaklığı üzerine yapılan araştırmalara göre; son 40 yıl içerisinde, 159 ülkede 11.000 şehir ortaklığı kurulmuş olduğu ortaya çıkmıştır (Clarke, 2011). Öte yandan, yerel yönetimlerin 125 çok taraflı antlaşma yaptıkları ifade edilmektedir (Tavares, 2016:15).

Belediye uluslararası işbirliklerinin odağı, eşleştirme sürecinden daha akıcı bir yapıya doğru yönelmektedir. Böylece, belediye grupları ortak proje uygulamak amacı ile daha esnek yapılı *ağ sistemlerine* bağlanmışlardır. Örneğin, araştırma ve öğrenim, bilgi ve teknoloji gibi ortak programlar, yönetim geliştirme, ortak sorunlar üzerinde koordineli eylem, ekonomik işbirliği geliştirme ve benzer ağlar.

Özellikle büyük şehirler ve metropol alanlar başta olmak üzere birçok belediye, kendilerini "dünya şehirleri" olarak pazarlamaya yönelerek genel olarak yatırım ve turizm kaynakları aramaktadır. Pazarlama, uluslararası bir

toplantıya ev sahipliği yapmak, fuar ev sergi düzenlemek, lobicilik ve medya tanıtımını gibi etkinlikleri içermektedir.

Belediyelerin uluslararası ilişkileri yerel kalkınma sürecinde stratejik bir araç olarak önem taşımaktadır. Belediyelerin bu ilişkileri önemli bir kalkınma ve stratejik araç olarak kullanılması teşvik edilmeli ve desteklenmelidir. Bu süreç, yerel yönetimlerin öncelikleri çerçevesinde, stratejinin başarılı bir şekilde uygulanmasını desteklemeye odaklanmalıdır. Yerel kalkınmaya ve sonuç odaklı olmaya önem vererek, belediye programlarına değer katacak bir yol izlenmelidir.

Belediyelerin ulusal ve uluslararası sürdürülebilir iş birliklerini geliştirmeleri belediyelerin teknik ve idari kapasite geliştirme gereksiniminin karşılanmasında önemli rol oynaması beklenmektedir. Belediyelerin ulusal ve uluslararası iş birlikleriyle, yerel yönetimlerdeki iyi uygulama örneklerini öğrenmesi, paylaşması ve kendi bünyesinde hayata geçirmesi ve böylelikle, kapasitelerini artırmaları beklenmektedir. Aynı zamanda, kurulacak iş birlikleriyle geliştirilecek yeni projeler ile belediyelerin kaynaklarını daha verimli kullanmalarının sağlanabileceği beklenebilir (TBB, 2010).

İş birlikleri ister aynı ülke sınırlarındaki diğer belediyelerle, ister farklı ülkelerdeki benzer sorunları paylaşan diğer belediyelerle veya kamu kurum ve kuruluşlarının katkı ve katılımları ile oluşturulmaktadır. Ortaklıklar, mevcut mali ve idari yapının zenginleşerek, çok daha etkinleştirilmesine, bilgi ve deneyimlerin paylaşımına, kıt kaynakların etkin kullanımına, katkı ve katılımlara açık yapısıyla finansman ve insan gücü kaynağı yaratma yeteneğinin geliştirilmesini olumlu etkilemektedir. Ayrıca, ortaklıklar, güçlü idari yapılar oluşturulması yoluyla, belediyelerin görev ve yetki alanlarının genişletilerek bu alanlarda sürdürülebilir eylemlerin gerçekleştirilmesini kolaylaştırabilir.

Belediyeler arasında ortaklıkların kurulması; kıt kaynakların etkin kullanılması ilkesinden hareketle, idari ve mali sürdürülebilirliği olan, kentsel hizmet kalitesini geliştirmenin yanı sıra hizmet çeşitlenmesini de sağlamak amacıyla yönelik güçlü yapılar eli ile ortak faaliyetlerin gerçekleştirilmesine olanak sağlar. Bu bağlamda, belediyeler arasında ortaklıklar, mevcut yapıları esas alarak onların güçlendirilmesi yolu ile belli etkinliklere yönelik idari ve mali yapının yeniden örgütlenmesine yöneliktir (Özcan, 2017:8).

Bu çalışmada, belediyelerin dış ilişkileri alanındaki işbirlikleri ve yerel politika transferi konusuna ilişkin temel kavramlar, tarihsel gelişmeler, bu süreçlerin amaç ve yararları açıklandıktan sonra, belediyelerin dış ilişkilerinin hukuki dayanakları ve Avrupa Konseyi kararları özetlenmiştir. Son bölümde, İstanbul'daki ilçe belediyelerinin dış ilişkiler alanında yapmış oldukları faaliyetlere yer verilmiştir.

2. TÜRKİYE'DE BELEDİYELERİN ULUSLARARASI İLİŞKİLERİNİN HUKUKİ ÇERÇEVESİ

Belediyelerin uluslararası ilişkilerinin hukuki dayanağını, 5 Mayıs 1969 tarih ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun, 26 Mart 1987 tarih ve 3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun, 13 Temmuz 2005 tarih 5393 sayılı Belediye Kanunu, 23 Temmuz 2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5565 sayılı 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu oluşturmaktadır. Buna göre;

1. 5393 sayılı Belediye Kanunu (Madde 74) ; “Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilirler.

Belediye bu teşekkül, organizasyon ve yabancı mahalli idarelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş kent ilişkisi kurabilir.

Birinci ve ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden İçişleri Bakanlığının izninin alınması zorunludur”.

2. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda, büyükşehir, büyükşehir ilçe ve belde belediyelerinin yurt dışı ilişkileri ile ilgili herhangi bir hüküm bulunmamasıyla birlikte, 5216 sayılı Kanunun “Diğer Hükümler” başlıklı 28 inci maddesindeki; “Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre Büyükşehir, Büyükşehir ilçe ve belde belediyeleri hakkında da uygulanır.” hükmü gereği, 5393 sayılı Belediye Kanununun yurt dışı ilişkilerle ilgili 74 üncü maddesi büyükşehir, büyükşehir ilçe ve belde belediyeleri hakkında da uygulanmaktadır.
3. 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun (Madde 6): Genel ve katma bütçeli bakanlık, daire ve kuruluşların, mahalli idarelerin,... yabancı Devlet büyükelçilik,

elçilik, başkonsolosluk, konsolosluk, fahri başkonsolosluk ve fahri konsoloslukları ve sair misyonları ile ve milletlerarası kurullar temsilcilikleri ve misyonları ile ve bunlara bağlı müşavirlik, ataşelik, büro ve sair mercilerle temasları, milletlerarası hukuk kurallarına ve usullerine uygun olarak yapılır.

4. 3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun (Madde 1):Uluslararası alanda beraberlik ve işbirliği yapılmasında fayda görülen hallerde, Türk ve yabancı hakiki veya hükmi şahısların veya yalnız hükmi şahısların, kazanç paylaşma amacı dışında ve kanunlarla yasaklanmamış olmak kaydıyla ekonomik ve teknik alanlarda işbirliğini geliştirmek, bu konularda bilgi, görgü ve karşılıklı teknolojilerinden yararlanmak maksadıyla Türkiye'de veya yurt dışında:

- a) En az yedisinin; uluslararası nitelikte birlik, federasyon veya benzeri teşekküller kurmaları veya kurulmuş bu gibi teşekküllerin şubelerini açmaları,
- b) Uluslararası faaliyette bulunmaları,
- c) Mevcut kuruluş ve benzeri derneklere katılmaları veya bunlarla işbirliğinde bulunmaları,

Cumhurbaşkanının iznine tabidir. (a) bendine göre Türkiye'de kurulan teşekküller, kuruluş bildirisini ve eklerini, merkezlerinin bulunduğu mahallin en büyük mülki amirliğine vermek suretiyle tüzelkişilik kazanırlar. Bunlardan kuruluş, amaç ve şartlarını kaybedenlerle, kanun ve statülerinin öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeyenler, kendiliğinden dağılmış sayılırlar. Kamu kurum ve kuruluşları da, Cumhurbaşkanınca izin verildiği takdirde, birinci fıkradaki amaç doğrultusunda faaliyet gösteren kendi konularıyla ilgili uluslararası birlik, federasyon veya benzeri teşekküllere iştirak edebilirler.

5) 5565 sayılı 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu E Cetveli (Madde 52):Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.8.8.00-1-07.1 tertibinde yer alan ödeneği, özel sektör kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve mahallî idarelerin; yüksek katma değerli ürünlerin geliştirilmesi ve ihracata yönelik uluslararası rekabet gücünün artırılması amacıyla yürüttükleri araştırma projelerini desteklemek üzere Bakanlıkça belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde kullandırmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

3. AVRUPA KONSEYİ KARARLARI VE YEREL YÖNETİMLER

Avrupa Konseyi Avrupa Yerel Yönetimler özerklik şartında, yerel yönetimlerin güçlendirilmesini “Ulusal Reform Tetikleyicisi” olduğunu belirtmiş ve sözleşme metninin 10. maddesinde yerel yönetimlerin, birlik kurma ve birliklere katılma hakkında yurtdışı ilişkilerini destekleyici mahiyette ilkeler belirlenmiştir. Bu ilkeler üç madde halinde şöyle sıralanmıştır (Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, 1992);

- 1) Yerel makamlar yetkilerini kullanırken, ortak ilgi alanlarındaki görevlerini yerine getirebilmek amacıyla, başka yerel makamlarla iş birliği yapabilecekler ve kanunlar çerçevesinde birlikler kurabileceklerdir.
- 2) Her devlet, yerel makamların ortak çıkarlarının korunması, geliştirilmesi için birliklere üye olma ve uluslararası yerel makamlar birliklerine katılma hakkını tanıyacaktır.
- 3) Yerel makamlar, kanunlarla muhtemelen öngörülen şartlar dâhilinde, başka devletlerin yerel makamlarıyla iş birliği yapabilirler.

Yerel Yönetimler Özerklik Şartının 9. Maddesinde ise, yerel makamların mali kaynakları ele alınmış ve bu Maddenin 7. paragrafında “mümkün olduğu ölçüde, yerel makamlara yapılan hibeler belli projelerin finansmanına tahsis edilme koşulu taşımayacaktır ve hibe verilmesi yerel makamların kendi yetki alanları içinde kendi politikalarına ilişkin olarak takdir hakkı kullanmadaki temel özgürlüklerine halel getirmeyecektir” denilerek yerel yönetimlere mali kaynakların kullanımı konusunda destek olmuştur (Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, 1992).

Ayrıca, tüm üye devletlerde yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve bu amaçla takip edilmesi gereken politikalar oluşturulması üzerine faaliyet gösteren bir meclis olan Avrupa Konseyi, Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, bu amaca yönelik politika belgeleri arasında yer alan Avrupa Kentsel Şartı ile kentlerde daha kaliteli, sağlıklı, katılımcı bir yapı oluşturmak için, Avrupa Kentli Hakları Bildirgesi 18. Maddesinde, belediyeler arası iş birliği konusunda; “Kişilerin yaşadıkları beldenin, beldeler arası ya da uluslararası ilişkilerine doğrudan katılma konusunda özgür olmaları ve özendirilmeleri ve 19. maddesinde Finansal Yapı ve mekanizmalar başlığında” Bu deklarasyonda tanımlanan hakların saplanması için, gerekli mali kaynakları bulması konusunda yerel yönetimlerin yetkili kalmasını tavsiyeleri arasına almıştır. Ayrıca, Avrupa Kentsel Şartında “Kaynak, ürün

ve insan hareketlerini birbiriyle olan ilişkisini irdeleyerek, sürdürülebilir kalkınma penceresinden, belediye, kurum ve kişilerin gelişmesini amaçlayan, hedef ve hizmetleri belirler” denilerek kentsel politikaları tanımlamıştır (Baş, 2017:13).

Avrupa Kentsel Şartı 2017, “Kentlerin, bölge, ülke, Avrupa ve dünya kültüründeki gelişmelerin temeli olduğu gerçeğinden hareketle kent yönetimleri; kardeşlik, antlaşmalar, uluslararası ve hükümet dışı kuruluşlara üyelikler aracılığıyla çeşitli iş birliği ve alışveriş ilişkileri içine girmelidirler” vurgusu ile yönetimler arasında iş birliğini tavsiye etmiştir.

Avrupa Konseyi’nin kabul ettiği diğer bir sözleşme olan, Yerel Yönetimler ve Yerel topluluklar arasında “Sınır ötesi İş birliği Çerçeve Sözleşmesi” komşu yerel yönetimleri arasında iş birliği projelerinin geliştirilmesinin önündeki yönetsel, tüzel, siyasal ve psikolojik engelleri ortadan kaldırmak ve yerel yönetimler arasında iş birliğini geliştirmek amacına yönelik bir çalışma olmuştur (Özgürel, 2010). Belediyeler arası iş birliği, yurtiçinde veya yurtdışından iki ya da daha fazla belediyenin ortaklaşa faaliyet ve proje gerçekleştirmesi anlamına gelmektedir. Belediyelerin sunabileceği tüm hizmetler belediyeler arası iş birliğine konu olabilmektedir.

4. BELEDİYELER ARASI İŞ BİRLİKLERİNİN YARARLARI

Belediyeler ve Belediye Birlikleri arasında kurulan ortaklıkların önemli faydalarını şu şekilde sıralanabilir (TBB, 2012);

- Belediyelerin kurumsal olarak yapılarının güçlenmesi,
- Bir insan kaynakları yönetimi aracı olarak kullanılabilmesi, çalışanların mesleki gelişimlerine katkı vermesi.
- Dış desteklere ulaşım olanağı sağlanması.
- Ekonomik gelişmeye katkı sağlaması.

Öte yandan, belediye işbirliklerin önünde çeşitli engeller de bulunmaktadır. Bu engellere baktığımızda aşağıdaki durumlar söz konusudur;

- Belediye İşbirliklerin önünde yasal açıdan önemli bir engel olmamasına rağmen, belediyelerin kendi kurumsal kapasite ve personel yapısında gözlemlenen yetersizliklerden kaynaklanan sebepler gibi engeller, belediye iş birliklerinin gerçekleştirilmesinin önündeki zorlukları oluşturmaktadır.
- Ayrıca, belediyelerimizin önemli bir bölümünde dış ilişkilerle ilgili kurumsallaşma eksikliği önemli derecede fazladır. Örneğin, dil becerilerine sahip ve dış destek projesi hazırlayabilecek personellerin bulunmaması vb. Buna sebep olarak da belediyelerin kendilerini geliştirmek için gereken kaynağı bu konuya ayıramaması gibi nedenlerdir. Bu ve benzer sebepler nedeniyle, belediyelerimizin bu konuya belli bir strateji ve sürdürülebilirlik anlayışını da oluşturamadıkları gözlemlenmektedir. Dolayısıyla belediyelerin, eğitim, bilgilendirme, mali yönetim ve danışmanlık gibi alanlarda kurumsal bir desteğe ihtiyaç duydukları aşikârdır.

5. İSTANBUL İLÇE BELEDİYELERİNİN DIŞ İLİŞKİLERÇERÇEVESİNDE SON 5 YIL İÇİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMİŞ OLDUKLARI ETKİNLİKLER

Aşağıda İstanbul İlçe Belediyelerinin Faaliyet Raporlarından derlenen 2014’ten bu yana yapılan uluslar arası etkinlikler kategorik olarak tablolastırılmıştır. Faaliyet raporlarında bu etkinliklerin hangi amaçlar ve stratejik hedefler doğrultusunda yapıldığı belirtilmemektedir. Öte yandan, ilgili stratejik planlar çerçevesinde bir ilişkilendirme yapmak olanaklı değildir. Böyle bir analizin yapılabilmesi, ilgili belediyelerin proje sorumluları ve yöneticileri ile yapılacak derinlemesine bir görüşmeyi zorunlu kılmaktadır. Bununla birlikte, ilçe belediyelerinin çoğunlukla kültürel ilişkileri geliştirmek ve tanıtım amaçlı etkinlikler düzenledikleri görülmektedir. Sınırlı sayıda belediyenin kendi gereksinimleri çerçevesinde hizmete yönelik ortak projeler geliştirdikleri anlaşılmaktadır. Bu projelerin sürdürülebilirliği yanında, verimlilik ve etkinlik yönlerinden irdelenmesi gerekmektedir. Bir başka deyişle, bu tür etkinliklerin belediyelerin kurumsal gelişimine, teknoloji ve bilgi transferine ve benzeri hedeflere ne kadar hizmet ettikleri; yerel yanında ulusal diplomasiye katkılarının değerlendirilmesi açıklayıcı olacaktır.

Tablo 1. İstanbul İlçe Belediyelerinin Kardeş Şehir Antlaşmaları ve Ortak Etkinlikleri

BELEDİYE	KARDEŞ ŞEHİR ANTLAŞMASI	KARDEŞ ŞEHİR İLE ORTAK ETKİNLİK
Adalar	Nacka – İsveç, Paleo Faliro– Yunanistan, Veles – Makedonya, Pokhara – Nepal, Çolpon Ata –Kırgızistan Santa Ana - Kostarika	
Atasehir		Uluslararası Kardeş Kültürlerin Festivali, Arnavutluk, Cezayir, Gürcistan, Makedonya, KKTC ile Paraguay’dan gelen ekiplerin katıldığı halk dansları gösterileri yapılmıştır. Uluslararası İhlamur Festivali, Fransa, Küba, Bulgaristan ve Romanya’dan gelen misafir dans topluluklarının da katılımı ile gerçekleştirilmiştir.
Avcılar	Razgard - Bulgaristan	Bulgaristan’ın Razgard şehrinde düzenlenen yoğurt festivaline kardeş şehircilik ilişkileri kapsamında katılım sağlamıştır.
Bağcılar	Almatı – Kazakistan Hamm - Almanya	Ramazan Etkinlikleri kapsamında Kazakistan’ın Almatı ve Almanya’nın Hamm şehrinde iftar programları düzenlemiştir.
Başakşehir	Alor Setar -Malezya	
Bayrampaşa		Balkanlar’daki kardeş belediyelerde Ramazan iftar programları düzenlenmiş ve iyi niyet gezileri düzenlemiştir.
Beykoz	Hilvan- Şanlı Urfa-Türkiye Srebrenitsa - Bosna Hersek	Srebrenica’da ve Prizren’de iftar programları. Sel felaketiyle karşı karşıya kalan Bosna Hersek’e 4 tır insani yardım malzemesi gönderilmiş ve Ramazan ayında Bosna Hersek’in Srebrenitsa şehrinde 4 bin kişilik iftar sofrası kurulmuş, ayrıca aynı kentte 2.500 kişilik aşure dağıtımı yapılmıştır.
Beyoğlu	Cenova-İtalya Bunkya-Japonya Ayadomoun-Lübnan	Kardeş belediyelerin Kültür Merkezleri ile koordinasyon toplantısı.
Çekmeköy	Güzelyurt- K.K.T.C Doyran -Makedonya Vogoşça- Bosna Hersek Berrechid -Fas Bilma- Nijer	Makedonya/Doyran ve Bosna Hersek/Vogoşça’da ortak iftar programları.
Esenyurt	Inn Gall- Nijer Dakar –Sicap Liberte –Senegal Brcko - Bosna Hersek Üsküp - Makedonya	Bosna Hersek’in Brcko, Makedonya’nın Üsküp, Kalkandelen (Tetova) ve Gostivar şehirlerinde iftar programları.
Küçükçekmece	Budapeşte Józsefváros-Macaristan	

Maltepe	Komrat -Gagavuz Yeri Mineralni Bani- Bulgaristan Mrah El Sraj -Lübnan	
Pendik	Budapeşte-Kispest - Macaristan	Pendik’de başarılı olan öğrenciler ile Macaristan-Budapeşte-Kispest’de 10 günlük kamp etkinliği.
Sancaktepe	Cibuti-Cibuti	
Sarıyer	Revanna-İtalya	
Ümraniye	Fojnica - Bosna Hersek	Bosna Hersek Fojnica kentinde 2.000 kişiye aşure dağıtılarak Türk gelenekleri paylaşıldı. Bosna Hersek ve civarında yaşanan sel felaketi nedeniyle, 25 bin parça yardım malzemesi desteği verildi.
BELEDİYE	ULUSLAR ARASI BİRLİKLERE ÜYELİK	
Beylikdüzü	EUROCITIES Sosyal İşler Forumu	
Kartal	Sürdürülebilirlik İçin Yerel Yönetimler Birliği (ICLEI)	
Sancaktepe	Avrupa Bilim Merkezleri	
Sarıyer	Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG-MEWA)	

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 2. Belediye Eğitim Programları

BELEDİYE	EĞİTİM PROGRAMLARI
Ataşehir	2014 yılında, Almanya Aile Bakanlığı’na bağlı Hannover Belediyesi Aile ve Gençlik Dairesi uzmanlarından ve Hannover Erkekler Bürosu eğitmenleri tarafından ‘Aile İçi Şiddete Karşı Erkek Eğitimi’ programı düzenlemiştir.

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 3. İlçe Belediyelerinin Festival ve Tanıtım Günleri

BELEDİYE	FESTİVAL VE TANITIM GÜNLERİ
Beşiktaş	Foto İstanbul Beşiktaş Uluslararası Fotoğraf Festivali
Beyoğlu	Avrupa’nın Ritmi Sokak Festivali
Esenyurt	Afrika Birliği ve Tanıtım Günleri
Maltepe	Bosna Sancak, Azerbaycan, İsviçre, Küba, Rusya Geceleri
Pendik	Uluslararası Geleneksel El Sanatları Festivali
Tuzla	“Evrensel Barış” temalı 22. Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali
Ümraniye	Tatarların Milli Bayramı Sabantuy Günleri, Etiyopya, Habeşistan’da, yoksul ve yetimlere, kıyafet ve kırtasiye malzemesi yardımı, Saraybosna’nın Çanakkale şehitlerini anma etkinliği.

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 4. İlçe Belediyelerinin Uluslararası Kongre, Konferans ve Sempozyumlar

ULUSLAR ARASI KONGRE, KONFERANS VE SEMPOZYUMLAR						
BELEDİYE	SEMPZYUM	KONGRE	PANEL	KONFERAS	ÇALIŞTAY	TOPLANTI
Avclar	Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Demo Populizm konulu Sempozyumu katılım.	Uluslararası Kadın Belediye Başkanları Zirvesi.				
Beykoz	Türkiye-Polonya İlişkilerinin 600. Yıldönümü Sempozyumu					
Beylikdüzü			(UCLG-MEWA) Sosyal İçerme Paneli.	Bisiklet Yolları Ağı farkındalık konferansı		EUROCITIES kültür, ekonomi, sosyal-siyasal politikalar ve çevre Toplantısı, EUROCITIES Sosyal İşler Forumu katılım.
Beyoğlu	Japonya-Bunkyo Belediyesi ve JICA (Uluslararası Japon Kalkınma Ajansı) ile ortak yürütülen Afet Bilinci Programı.	Avrupa Diller Günü.		Berlin’de “BERLİNİST” Berlin – İstanbul Türk Film Günleri.	Kültürlerarası Sanat Diyalogları Günleri.	Dünya Yerel Yönetimler ve Şehirler E-devlet Organizasyonu’nun (WEGO) 2016 Yönetim Kurulu Toplantısı
Esenyurt	Erasmus + Eğitim seminerleri			Avrupa ve Gençlik Konferansı.		
Sarıyer					Uluslararası Gençlik İstihdamı ve AB Politikaları Çalıştayı	
Şişli	Dün, Bugün, Yarın-Romanlar					
Ümraniye	“Uluslararası Kudüs Sempozyumu	İslam Ülkeleri Finans Zirvesi (ICF Summit İstanbul 2017. Uluslararası Ebru Kongresi				İslamofobiye Karşı Avrupa İslam Sofrası Zirvesi” Saraybosna’da Düzenlemiştir

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 5. İlçe Belediyeleri ve Resmi Ziyaretleri

BELEDİYE	RESMİ ZİYARETLER
Bayrampaşa	Bayrampaşa Belediyesi tarafından düzenlenen Kış Pazarına; Karadağ-Plav Belediyesi, Bosna Hersek – Saraybosna belediyesi ve değişik ülkelerden diplomatlar katılım sağlamıştır. Yunanistan, Bosna Hersek, Kosova, Arnavutluk Başkonsolosluklarına nezaket ziyaretinde bulunulmuştur. Balkanlardan Kosova Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Rahim MORINA Arnavutluk Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Ernal MUCA Sırbistan Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Zoran MARKOVİĆ Makedonya Cumhuriyeti Büyükelçisi Shpresa JUSUFI belediyezi ziyaret etmişlerdir.
Beylikdüzü	Gürpınar'ı ziyarete gelen Rum Mübadiller, göç ettikleri Yunanistan'ın Vardar-Yenicesi ilçesinde Belediye Başkanı Grigorios Stamkos ile birlikte Beylikdüzü Belediyesi ile uzun vadede ortak yürütülebilecek projeler masaya yatırılmıştır. İlk olarak Vardar-Yenicesi Belediye Başkanı ve mübadiller 2. Beylikdüzü Barış ve Sevgi Buluşmaları'na davet edilmiştir.
Şişli	İsveç Ulusal Parlamentosu Sosyal Koruma Komitesi, Şile Kuştepe ve İzzetpaşa mahallelerini ziyaret ederek, göç ve entegrasyon konularında gözlemde bulundular.

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 6. İlçe Belediyelerinin Sergi, Fuar ve Benzeri Etkinlikleri

BELEDİYE	SERGI, FUAR VE BENZERİ ETKİNLİKLER
Beşiktaş	İtalya da düzenlenen Hayat ve Işık sergisinin açılışı Floransa Belediye Başkanı Dario Nardella ile birlikte gerçekleştirilmiştir.
Şile	2014 yılında başlanan Şile Bezi ve El Sanatları Merkezi oluşumu ile Şile Bezi'nin tanıtımına yönelik dünyanın önde gelen şehirlerinde (New York, Londra, Dubai) sergilenmekte olan the Moving Museum adlı modern sanatların yer aldığı uluslararası sergilere katılım sağlanmıştır.

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 7. İlçe Belediyeleri ve Uluslararası Projeleri

BELEDİYE	ULUSLARARASI PROJELER
Başakşehir	"İyilikte bir damla da sen ol" sloganı ile Afrika Kenya'da 150 haneli köyde açılan su kuyusu ile 800 kişinin temiz ve sağlıklı suya kavuşması sağlanmıştır.
Beylikdüzü	Avrupa Birliği tarafından desteklenen "Black Sea Basin Joint Operational Programme – 2014 – 2020" programının "Developing Sustainable Water Culture On The South Black Sea:A Municipal Cooperation For Awareness Raising On Grey Water Reuse /Munico" isimli projesine ortak olunmuştur.
Beyoğlu	Gençlik Merkezi ve Bregenz Between Gençlik Merkezi'nin müşterek çalışması olan "Avrupa ile Ortak Yönlere" projesi Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden 22 kişilik bir grupta İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Dortmund Belediyesi işbirliği ile AB Gençlik Değişimi projesi, Avrupa Diller Günü Etkinliği, Locals Go Europe (Yereller Avrupa'da) AB Hareketlilik Projesi Profesyoneller Değişimi, İstanbul AB'ye Hazırlanıyor Projesi kapsamında Belçika'nın Gent Belediyesi ile Gerçekleştirilen Yolda Projesi gerçekleştirilmiştir. Beyoğlu Belediyesi'nin Kardeş Belediyesi olan Macaristan'ın Pecs şehri ile, "2 Nations 1 Camera" (2 Ulus 1 Kamera) Projesi gerçekleştirilmiştir.

	Güney Kore-Yecheon Belediyesi ile Okçuluk alanında iş birliği antlaşması imzalanmıştır.
Kadıköy	Dünya Mimarlık Festivaline katılarak “bitmiş binalar – okullar” kategorisinde Bahriye Üçök Ekolojik Çocuk Yuvası projesi ile finalistler arasında yer almaya hak kazanmıştır. Katılım öncesi mali yardım aracı (IPA 2013) Kapsamında finanse edilen Türkiye’de iklim değişikliği alanında kapasitesinin geliştirilmesi hibe programı kapsamında Türkiye Avrupa Vakfı ortaklığı ile “Kadıköy Belediyesi Bütüncül ve Katılımcı İklim Eylemi (Integrated and Participatory Climate Action for Kadıköy Municipality) Projesi uygulanmaya başlanmıştır.
Kartal	Avrupa Birliği 7.Çerçeve Programı kapsamında yürütülen R2CITIES- Yerleşim Alanlarının Yenilenmesi:Sıfır Enerji Tüketen Şehirlere Doğru Projesi’nde ortak olarak yer almaktadır. Yerleşim alanlarında yeni yalıtım ve alternatif enerji kullanım yöntemleriyle enerji verimliliğini arttırmak ve oluşacak yeni modelin ulusal ve uluslararası ölçekte yaygınlaşmasına katkı sağlamak amacıyla yürütülen daha etkin kullanımlarına yardımcı olmak ve vatandaşların bu süreçlerde yer almasını desteklemek üzere pilot belediye olarak seçilen Kartal Belediyesi’nde çalışmalar yürütülmüştür. R2CITIES Projesi, 3 farklı şehirde (Valladolid/İspanya, Cenova/İtalya ve Kartal/Türkiye) eş zamanlı olarak yürütülmektedir. Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ile İsveç Bölgeler ve Yerel Yönetimler Birliği’nin (SALAR) işbirliği ile yürütülen Türk İsveç Yerel Yönetimler Ortaklığı Programı (TUSELOG) kapsamında; yerel yönetimlerin çalışmalarında, hizmet planlama, karar alma ve uygulama ile izleme-değerlendirme süreçlerinde katılım mekanizmalarını daha etkin kullanımlarına yardımcı olmak ve vatandaşların bu süreçlerde yer almasını desteklemek üzere pilot belediye olarak seçilen Kartal Belediyesi’nde çalışmalar yürütülmüştür.
Küçükçekmece	Haziran 2017 de Belfast / Kuzey İrlanda’da gerçekleştirilen 1. Dünya Herkes İçin İstihdam Konferansı’nda Belediyemiz Engelsiz Sosyal Hizmet Merkezi (İş’te Ben) Projesini sunmuştur.
Maltepe	Türkiye ve İran arasındaki kültürel ve sosyal ilişkilerin gelişmesine katkı sunması amacıyla, İran Kültür Festivali, “Komşunun Komşuya Kültür Seslenişi” projesi gerçekleştirilmiştir.
Pendik	Erasmus+ Programı kapsamında “3 Diyardan 3 Kültür / 3 Cities 3 Culture (3C)” ve Avrupa Gönüllü Hizmeti konulu “Genç Gönüllüler Yerel Yönetimlerde” projelerini gerçekleştirmiştir. Erasmus+ Hareketlilik Programı kapsamında Almanya Bonn Belediyesi ile ortak olunan “Nice to Work with You” projesi kapsamında gelen 15 kişilik heyet Pendik belediyesinde sosyal işler, kültür, finans, altyapı, çocuklar ve gençlik gibi konularda incelemelerde bulunmuştur. “Colourless and Coolerless Components for low Power Optical Networks (C3P0)” projesinde test aktivitelerinin yürütülmesi için seçilen pilot şehir Pendik olmuştur. Ve proje devam etmektedir. Macaristan Kispest Belediyesi ile yapılan öğrenci değişim programı kapsamında, Macaristan Yunus Emre Enstitüsü işbirliği ile “Türk Dili ve Sanatı” kursları açılmıştır.
Sarıyer	AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı ile ortak yürütülen Avrupa Gönüllü Hizmeti programı kapsamında, Sarıyerli gençler, Bulgaristan – Yunanistan – Slovenya – Malta – İspanya – İngiltere – Ukrayna – Polonya – Portekiz ve Avusturya’ya gönderilmiştir. ERASMUS+ Yetişkin Eğitimi hibe programı kapsamında, “Yerel Yönetimlerde Yetişkin Eğitimi Personelinin Gelişimi” Projesinde İngiltere’de “Avrupa Hareketliliği - Mülteci ve Göçmen Çocuklarla Çalışmak”, “Eğitimde Çeşitliliğin ve Eşitliğin Ele Alınması” ve “Eğitim Kurumlarında Ayrımcılık Yasağı” başlıklarında hak temelli yapılandırılmış eğitim kursları düzenlenmiştir. Eğitim kurslarına 18 SAGEM eğitmeni 3 grup halinde gönderilmiştir.
Sultanbeyli	“Avrupa Kültür Şöleni Projesi” ile hibe almaya hak kazandı. Sultanbeyli Belediyesi’nin “Avrupa Kültür Şöleni Projesi” üç aşamadan oluşuyor. Birinci aşamada bölgedeki gençlere ulaşarak onların Eurodesk ile tanışmaları sağlanırken, ikinci aşamada gençlerle ortak çalışmalar yapılıyor. Üçüncü aşamada ise gençlerin Avrupa kültürünü tanımları için bir “Avrupa Kültür Şöleni” düzenlenecek. Türkiye Ulusal Ajansı tarafından yürütülen AB Eğitim ve Gençlik Programlarının tanıtımı ve Avrupa fırsatlarından bölgedeki gençleri haberdar etmek için “Erasmus+” programının alt dalları tanıtılıyor.

Şişli	“Music Beyond Borders” projesi, Erasmus + Programı kapsamında İngiltere’den gelecek gençlerle Türkiye’nin değişik bölgelerinden gelen Roman gençlerinin ortak müzik çalışmaları yapmalarını, sinemacı gençlerin projeyi filme almalarını ve etkinlik organizasyonu konusunda da tüm gençlerin aktif rol almasını içermektedir.
Üsküdar	Avrupa Birliği’nin en yüksek bütçeli hibe programı olan HORIZON 2020 Çerçeve Programı kapsamında açılan Akıllı, Yeşil ve Entegre Ulaşım başlığında hibe almaya hak kazandı. Toplum için Şehirler (Cities-4-People) Projesi, Haziran 2017 tarihi itibarıyla 5 farklı ülkeden (İngiltere, Belçika, Hollanda, Yunanistan ve Türkiye) bir yerel kamu kurumu ve bir Ar-Ge kurumu olmak üzere toplam 13 ortağın katılımı ile uygulanmaya başladı. Proje, “Toplum Odaklı Ulaşım Sistemleri” konulu bir araştırma ve inovasyon projesidir. Projenin amacı “Akıllı, Yeşil ve Entegre Ulaşım” konusunda yeni yöntemler geliştirmek. Üsküdar Belediyesi, bu proje kapsamında toplum odaklı ulaşım konusunda araştırma ve geliştirme çalışmaları ile şehir profili oluşturacak; vatandaşların ulaşım ile ilgili karşılaştığı temel sorunları belirleyerek proje ortakları ile sürdürülebilir şehirleşme üzerinde çalışmalar yapacak.

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 8. İlçe Belediyelerinin Araştırma ve İnceleme Programları

BELEDİYE	ARAŞTIRMA VE İNCELEME PROGRAMLARI
Atasehir	Hogeschool Van Amsterdam Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü Öğrencileri, Türkiye’de ki sosyal hizmet uygulamaları hakkında bilgi edinmek ve uygulama yöntemlerini incelemek amacıyla, 16 Öğrenci, 2 öğretim görevlisi ve 1 sosyal hizmet uzmanı Türkiye’yi ziyaret etmiştir.
Beyoğlu	Gençler Dünyayı Dolayıyor projesi kapsamında, 51 gencin yurtdışında, farklı kültürler görüp, farklı hayatları tanıma programı düzenlenmiştir. Almanya’nın Mannheim kentinde gerçekleşen “The Urban Thinkers Campus (Kentsel Düşünürler Kampüsü) etkinliğine katılım sağlanmıştır. Beyoğlu belediyesinin kuruculuğunu üstlendiği Beyoğlu Investors Grubu (BİG) üyeleri ile dünyanın en büyük turizm fuarı olarak gösterilen Berlin ITB Fuarı’na Türkiye’nin tanıtımı amacıyla katılım sağlanmıştır.
Esenler	Araştırma ve İnceleme Gezileri kapsamında, Kazakistan-Astana, Abu Dhabi / Dubai ve Masdar, Umman / Beyrut ve Floransa / İtalya programları gerçekleştirilmiştir.
Pendik	Almanya’da bulunan geri dönüşüm tesislerine inceleme programları düzenlenmiştir. Finlandiya Helsinki kentinde Isonnity Group Home (Engelli İnsanlar İçin Yaşam Birimi), Atık Getirme Merkezine inceleme programı yapılmıştır.
Sarıyer	İngiltere Plymouth’daki ilköğretim okullarına, sanat okullarına ve gençlik merkezleri ile yaşam merkezlerine ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

DEĞERLENDİRME

Belediyelerin uluslararası ilişkileri belediyelerin stratejik hedefleri ile ilişkilendirilerek açıklanabilir. Bir başka deyişle, belediyelerin farklı alanlarda geliştirdikleri uluslararası etkinlikler, stratejik hedefler ile bütünleşmedikçe sağlanan çıktılar sürdürülebilir olmayacaktır. Yukarıda vurgulandığı gibi günümüzde şehirler yeni işlev ve görevler yüklenmektedir. Bu çerçevede yerel kalkınma, kapasite geliştirme ve tanıtım yanında üretim ve yenilikçi/yaratıcı etkinlikler de önem taşımaktadır. Bu çalışma, küreselleşme ve belediyelerin uluslararasılaşması ilişkisi üzerine genel bir kavramsal tartışma ve İstanbul ilçe belediyelerinin bu alandaki etkinliklerinin bir resmini çizmeyi amaçlamıştır. Bu etkinliklerin, belediyelerin uluslararasılaşması yaklaşımı çerçevesinde daha ayrıntılı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın genel bir sonucu, belediyelerin “yumuşak sınır” (soft-border) yaklaşımı ile yerel kuruluşların yayılması amacı ile daha fazla fırsat sunan, özel ve yararlı bir yerel uluslararası yönetim stratejisi ile hareket ettikleridir. Türkiye’de olduğu gibi ulus-devletin bu süreçte doğrudan desteği ve denetimi her zaman zorunlu değildir. Yerel uluslararası yönetim anlayışı, belediyelerin yeni örgütsel stratejiler geliştirmelerine işaret etmektedir. Bu konuda özellikle altyapı uygulamaları açısından teknik / yerel yönetim ortaklıkları, kalkınma için yardım ve işbirliği yanında, yerelde kurumsal kapasite geliştirme önemli bir rol oynamaktadır.

KAYNAKÇA

- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı (1992), <https://www.yerelnet.org.tr> (Erişim Tarihi: 03.07.2018).
- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının Onaylanmasına Dair Karar (03.10.1992 tarih ve 21364 sayılı Resmi Gazete).
- BAŞ, Cemal (2017), **Avrupa Kentsel Şartı**, TBB Yayını, Ankara.
- Birch, Eugenie L., WACHTER, Susan M. ve KEATING, Alexander M. (2011), “*Changing Cities: Challenges And Opportunities For The 21st Century Sustainable*”, **Changing Cities Linking Global Knowledge to Local Action, Seminar Discussion Papers**, East-West Center and Penn Institute for Urban Research (PennUIR), ss.1-3.
- BM - BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (2016), “*The World’s Cities Data Booklet*”, **E-Title**, http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/urbanization/the_worlds_cities_in_2016_data_booklet.pdf (Erişim Tarihi: 03.07.2018).
- CASTELLS, Manuel (1997), **End of Millennium: The Information Age: Economy, Society and Culture**, Blackwell Publishers, Inc. Cambridge, MA.
- CLARKE, Nick (2011), “*Globalising Care? Town Twinning In Britain Since 1945*”, **Geoforum 42**, <http://eprints.soton.ac.uk> (Erişim Tarihi: 06.09.2017).
- DURŞUN, Davut (2003), “*AB Üyelik Sürecinde Merkezîyetçilikten Yerelleşmeye*”, **Pendik Toplantıları 2**, ss.38-40.
- FISHBONE, Aaron (2015), “*Municipal Foreign Affairs A Study Of The Offices Of International Affairs In Europe And The USA*”, **E-Title**, <http://www.boschalumni.org/wp-content/uploads/2016/03/Fishbone-1.pdf> (Erişim Tarihi: 03.07.2018).
- GÜL, Hüseyin, KİRİŞ, Hakan Mehmet, NEGİZ, Nilüfer ve GÖKDAYI, İsmail (2014), **Türkiye’de Yerel Yönetimler ve Yerel Siyaset**, Detay Yayıncılık, Ankara.
- HANDLEY, Susan (2006), “*Take Your Partners: The Local Authority Handbook on International Partnerships*”, **LGIB International Reports Number 10**, Local Government International Bureau, London. http://lymingtontwinning.weebly.com/uploads/6/7/5/2/6752968/take_your_partners.pdf (Erişim Tarihi: 03.07.2018).
- HOBSON, John M. (2002), “*What’s at Stake in Bringing Historical Sociology Back into International Relations?*”, **Historical Sociology of International Relations** (Der. Stephen Hobden and John Hobson), Cambridge University Press., Cambridge, ss.3-41.
- MARCHETTI, Raffaele (2016), **Global Strategic Engagement: States and Non-State Actors in Global Governance**, Lexington Books-Rowman & Littlefield.

- NIJMAN, Janne E. (2016), “*Renaissance of the City as Global Actor: The Role of Foreign Policy and International Law Practices in the Construction of Cities as Global Actors*”, **The Transformation of Foreign Policy: Drawing and Managing Boundaries from Antiquity to the Present** (Der. Gunther Hellmann, Andreas Fahrmeir, Miloš Vec), Oxford University Press, Oxford ve New York, ss.209-241.
- ÖZCAN, Ümit (2017), **Yerel Yönetimler Arasında Ortaklıklar ve Kardeş Şehir İlişkileri El Kitabı**, <http://www.dapaturk.com/> (Erişim Tarihi: 03.07.2018).
- ÖZGÜREL, Ece (2010), “5393 sayılı Belediye Kanunu 74. Madde uyarınca Belediyelerin Uluslararası İlişkileri”, **E-Haber**, <http://www.yerelyonetimhaberleri.com> (Erişim Tarihi: 02.10.2017).
- SASKIA, Sassen (1991), **The Global City: New York, London, Tokyo**, Princeton University Press, Princeton, NJ.
- SLAUGHTER, Anne-Marie (2009), **A New World Order**, Princeton University Press, Princeton, NJ.
- TAVARES, Rodrigo (2016), **Paradiplomacy: Cities And States As Global Players**, Oxford University Press, New York.
- TBB - TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ (2010), “*Türkiye’de Belediye İşbirliklerinin Geliştirilmesi Alt Stratejisi*”, **2010 Yılı Faaliyet Raporu**, TBB Yayını, Ankara, ss.82.
- TBB - TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ (2012), “*Kardeş Şehirler*”, **İller ve Belediyeler Dergisi**, S.776, ss.4-5.
- TRUJILLO, Jesus Leal ve PARILLA, Joseph (2016), “*Redefining Global Cities The Seven Types of Global Metro Economies*”, **Global Cities Initiative A Joint Project of Brookings and JPMorgan Chase**, The Brooking Institutions, New York.
- VAN DER PLUÏJM, Roger ve MELISSEN, Jan (2007), “*City Diplomacy: The Expanding role of Cities in International Politics*”, **The Netharlands Institute of International Relations Clingendael**,
- WATSON, Adam (1992), **The Evolution Of International Society A Comparative Historical Analysis**, Routledge, London.
- WIJNEN, Emmy (2010), “*City Diplomacy: A Case Study of Velsen’s Activities in Galle, Sri Lanka*”, **Master’s thesis in Conflicts, Territories, and Identities at the Radboud University Nijmegen**. <http://gpm.ruhosting.nl/mt/2010MASG45WijnenEmmy.pdf> (Erişim Tarihi: 03.07.2018).